

NOTAT

9. marts 2016

Til:

Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

Høringssvar til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af terrorisme og erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA

Røde takker for muligheden for at give bemærkninger til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv om bekæmpelse af terrorisme (COM(2015) 625 final). Selvom direktivet er omfattet af det danske retsforbehold, finder Røde Kors det alligevel vigtigt at påpege, at vi mener, at dele af forslaget kan give anledning til bekymring, hvad angår neutrale, uafhængige og upartiske humanitære indsatser og fortsat respekt for den humanitære folkeret.¹

Røde Kors anerkender medlemslandenes ret til at træffe foranstaltninger mod truslen fra ikke-statslige væbnede grupper, der er udpeget som terrorister. Vi er dog bekymrede for, at det fremsatte direktiv kan give anledning til mulige begrænsninger af "det humanitære rum", som er afgørende for humanitære indsatser. Ligeledes ser vi en risiko for, at direktivet i dets nuværende form kan have en negativ effekt på respekten for den humanitære folkeret.

Specifikt har Røde Kors i Danmark følgende kommentarer til det fremsatte forslag:

Upartiske, neutrale humanitære indsatser bør undtages

1. Den brede formulering i art. 4(b) i direktivet kan i sammenhæng med stk. 11 i de indledende betragtninger give anledning til en kriminalisering af neutralt, uafhængigt og upartisk humanitært arbejde, da denne form for aktiviteter udført af humanitære aktører ikke i tilstrækkelig grad beskyttes.

Direktivet definerer materiel støtte og kriminelle handlinger meget bredt, hvilket kan resultere i fortolkninger, der kriminaliserer initiativer under den Internationale Røde Kors Komité og Røde Kors og Røde Halvmåne-bevægelsens kernemandat. Blandt vores kerneopgaver hører udbredelse af kendskab til den humanitære folkeret også for ikke-statslige væbnede grupper, som er udpeget som terrorister og nødhjælpsinterventioner for sårede og syge medlemmer af disse grupper såvel som for civile i områder kontrolleret af disse, kan blive vanskeliggjort, hvis humanitære indsatser af neutrale, uafhængige og upartiske organisationer ikke klart undtages. Røde Kors og Røde

¹ Den Internationale Røde Kors Komités arbejde i ikke-internationale væbnede konflikter er forankret i Genève-konventionernes fælles artikel 3, som giver den Internationale Røde Kors Komité ret til at tage humanitære initiativer og tilbyde de stridende parter deres bistand. Artikel 18 i Tillægsprotokol II af 18. juni 1977 til Genève-konventionerne giver ligeledes hjælpeorganisationer som Røde Kors og Halvmåne selskaberne ret til at tilbyde deres bistand under ikke-internationale konflikter med henblik på udførelsen af deres traditionelle opgaver overfor konfliktens ofre, forudsat aktionen er humanitær, upartisk og gennemføres uden forskelsbehandling.

Halvmåne-bevægelsen er ligeledes bekymret for om anti-terrorisme klausuler i aftaler om finansiering af nødhjælpsarbejde vil omfatte sådanne principbaserede interventioner, hvilket kan have omfattende konsekvenser for upartiske organisationers livsvigtige arbejde for krigens ofre.

Røde Kors anbefaler derfor, at man i art. 4(b) eksplicit undtager humanitære indsatser af upartiske humanitære organisationer fra at betragtes som medvirkende til eventuelle kriminelle handlinger af terrorister.

Undgå at undergrave den humanitære folkeret

Forslaget til direktivet i dets nuværende form kan give anledning til kriminalisering af bestemte handlinger, der foretaget af konfliktparter under væbnet konflikt ikke nødvendigvis er i strid med den humanitære folkeret. En sådan kriminalisering af handlinger foretaget af en af konfliktparter, fordi de er udpeget som terrorister, kan undergrave enhver motivation, der måtte være for at overholde den humanitære folkeret – hvis alle handlinger alligevel klassificeres som ulovlige trods forsøg på at holde sig indenfor rammerne af den humanitære folkerets regler. Samtidig risikerer man at udelukke mæglings- og konfliktløsningsinitiativer af en ikkevoldelig karakter, der kan føre til ophør af den væbnede konflikt.

Røde Kors anbefaler derfor, at man indsætter en indledende betragtning, der understreger at indholdet i direktivet ikke får betydning for de rettigheder (samt forpligtelser og ansvar), som humanitære organisationer og individer, der yder upartisk humanitær støtte er garanteret i eksisterende international lov, herunder den humanitære folkeret.

Adgang til alle tilbageholdte

2. Den Internationale Røde Kors Komité har med udgangspunkt i de relevante artikler i Geneve Konventionerne samt vedtægterne for Røde Kors / Røde Halvmåne-bevægelsen tilbudt sin erfaring og ekspertise og besøgt tilbageholdte personer, også for lovovertrædelser, som er indskrevet i det nuværende forslag til direktivet.

Røde Kors anbefaler derfor, at der, i overensstemmelse med art. 15(5) i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme, medtages en klausul, der gør det klart, at bestemmelserne i direktivet ikke berører den Internationale Røde Kors Komités besøg af tilbageholdte personer for lovovertrædelser nævnt deri. Dette er i overensstemmelse med gældende international lov, herunder den humanitære folkeret og vedtægterne for Røde Kors og Røde Halvmåne-bevægelsen og med andre relevante forordninger om tilbageholdelse af sådanne personer.

Røde Kors ønsker endvidere, at henstille til at eventuelle initiativer fra dansk side tager højde for de ovenfor fremsatte kommentarer. Røde Kors kommentarer skal også ses i forlængelse af den bekymring, som vi har givet udtryk for i Røde Kors' hørings svar til Straffelovsrådets udtalelse, betænkning nr. 1556/2015 og i supplerende kommentarer vedrørende spørgsmålet om kriminalisering af tilslutning til sanitetspersonale til de væbnede styrker for en part, som i den pågældende væbnede konflikt kæmper mod Danmark, når sanitetspersonalet organisatorisk er en del af den væbnede styrke.

Vi står gerne til rådighed for yderligere kommentarer til ovenstående.

Med venlig hilsen,

Anders Ladekarl
Generalsekretær